

Fundacja Ochrony Zwierząt Vet-Alert

77-330 Krzemieniewo 56, KRS 0000559333

e-mail: kontakt@vet-alert.org

Do: Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Obywatelskich, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PETYCJA w sprawie wydłużenia okresu obowiązkowych szczepień psów przeciwko wściekliznie

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195) działając w interesie publicznym, Fundacja Ochrony Zwierząt Vet-Alert składa niniejszą Petycję w sprawie zmiany przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075) poprzez:

1. Zmianę w art. 56 w ust. 2, polegającą na zastąpieniu sformułowania „12 miesięcy” wyrazami „36 miesięcy”,
2. Dodanie w art. 56 nowego ustępu, który umożliwiłby uznawanie badania poziomu przeciwciał przeciwko wściekliznie (test FAVN – Fluorescent Antibody Virus Neutralisation) za równoważne ze szczepieniem w przypadku przeciwwskazań zdrowotnych potwierdzonych przez lekarza weterynarii. Pozytywny wynik testu pozwalałby na odroczenie obowiązkowego szczepienia na okres maksymalnie 12 miesięcy lub inny termin ustalony przez powiatowego lekarza weterynarii.

Uzasadnienie

1. Brak podstaw naukowych dla corocznych szczepień

Obowiązek corocznego szczepienia psów przeciwko wściekliznie nie ma żadnego poparcia w aktualnej wiedzy naukowej. Nie istnieją żadne potwierdzone badania ani dane epidemiologiczne, które wskazywałyby, że zwiększa to poziom ochrony ludzi. Utrzymywanie tego wymogu jest nadmierne i nieuzasadnione z punktu widzenia zdrowia publicznego. Programy zwalczania wścieklizny u psów i kotów oparte są

z zasady na stosowaniu preparatów inaktywowanych. Pierwsze szczepienie wykonuje się u zwierzęcia w wieku co najmniej 12 tygodni. Szczepienie musi zawsze być powtórzone po roku. Kolejna dawka może zostać podana po 3 latach, preparatem, który uzyskał stosowną rejestrację. Zakażenia doświadczalne i badania serologiczne wskazują, że odporność po szczepieniu preparatem inaktywowanym i rekombinowanym utrzymuje się przez 3 lata (Jas i wsp., 2012).

Negatywny wpływ na zdrowie zwierząt

Zbyt częsta immunizacja psów może prowadzić do wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), w tym chorób autoimmunologicznych, zaburzeń neurologicznych oraz reakcji alergicznych i anafilaktycznych. Zgodnie z rekomendacjami Światowego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Małych Zwierząt (WSAVA) z 2024 roku, częstotliwość szczepień powinna być dostosowana do faktycznego czasu działania szczepionek. W przypadku wścieklizny, badania kliniczne potwierdzają skuteczną ochronę przez co najmniej 3 lata, a często nawet do 10 lat. W sytuacjach, gdy istnieją przeciwwskazania zdrowotne do szczepienia, wprowadzenie alternatywy w postaci badania poziomu przeciwciał (FAVN) pozwalałoby na odroczenie obowiązkowego szczepienia na określony okres, bez narażania psa ani społeczeństwa.

2. Obciążenie finansowe dla opiekunów i samorządów

Coroczny obowiązek szczepień to niepotrzebny koszt, szczególnie dla rodzin wielodzietnych, seniorów, opiekunów wielu psów oraz samorządów utrzymujących schroniska. Wydłużenie okresu do 3 lat znacząco zmniejszy to obciążenie finansowe, nie obniżając przy tym poziomu ochrony epidemiologicznej.

3. Praktyka międzynarodowa

W większości krajów Unii Europejskiej i w Stanach Zjednoczonych okres ważności szczepień przeciwko wściekliźnie jest dostosowany do charakterystyk produktów leczniczych. Przykładowo, w Czechach, Niemczech czy Francji, szczepienia są uznawane za ważne przez 2–3 lata. Obowiązujące na rynku szczepionki gwarantują skuteczną ochronę na taki okres, a coroczne szczepienie tych samych zwierząt jest powszechnie uznawane za zbędne i szkodliwe dla zwierząt.

4. Nowoczesne rozwiązania systemowe – KROPIK

Wprowadzany w Polsce elektroniczny system identyfikacji i rejestracji zwierząt – KROPIK – stanowi znacznie skuteczniejsze narzędzie kontroli obowiązkowych szczepień niż coroczny obowiązek. Umożliwi on dotarcie do posiadaczy psów, które nigdy nie były szczepione, a to właśnie one stanowią realne zagrożenie

epidemiologiczne. Zamiast wielokrotnie szczepić te same psy, należy skupić się na zaszczepieniu zwierząt dotychczas pomijanych.

5. Sprzeciw społeczny i spadek zaufania

Utrzymywanie obowiązku corocznych szczepień, wbrew aktualnej wiedzy naukowej i rekomendacjom międzynarodowym, powoduje narastający sprzeciw społeczny. Coraz więcej opiekunów traktuje ten wymóg jako nieuzasadnione obciążenie i formę wprowadzania w błąd, co prowadzi do niechęci wobec instytucji państwowych, a w skrajnych przypadkach – do celowego uchylania się od szczepień. To zjawisko stanowi realne zagrożenie dla systemu profilaktyki, obniżając ogólny poziom wyszczepienia, co jest sprzeczne z deklarowanym celem ustawodawcy.

6. Fundusz kompensacyjny dla zwierząt

Postulujemy także utworzenie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Funduszu kompensacyjnego dla zwierząt, które ucierpiały w wyniku niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) po obowiązkowych szczepieniach. Podobne mechanizmy funkcjonują już w ochronie zdrowia ludzi, a ich wprowadzenie w weterynarii zapewni ochronę zarówno zwierzętom, jak i ich opiekunom, a także zwiększy zaufanie do całego systemu.

Postulaty

1. Wydłużenie okresu ważności obowiązkowych szczepień psów przeciwko wściekliźnie z 12 do 36 miesięcy.
2. Dostosowanie przepisów do aktualnych danych naukowych i charakterystyk produktów leczniczych stosowanych w profilaktyce wściekliźnie u psów oraz możliwość stosowania badania poziomu przeciwciał (FAVN) jako alternatywy dla szczepienia w przypadku przeciwwskazań zdrowotnych.
3. Wdrożenie systemu KROPIK jako narzędzia kontroli rzeczywistego poziomu wyszczepienia populacji psów.
4. Utworzenie Funduszu kompensacyjnego dla zwierząt dotkniętych NOP po obowiązkowych szczepieniach.

Podpisy: